

**Karolinska
Institutet**

MC.20230531

Bevakning av ny information om bioetik med fokus på hälso- och sjukvårdsetik. Maj 2023.

Research och sammanställning görs av Marie Chenik. Etikbevakningen är resultatet av ett ideellt arbete som startade juni 2016. Nyhetsbrevet skickas en gång/vecka till den som önskar prenumerera. Anmälan till marie.chenik@ki.se Varje månad publiceras en sammanställning av nyhetsbrevet på: [Praktiskt om etik | Karolinska Institutet \(ki.se\)](https://www.ki.se/etikkommissionen)

Synpunkter och förslag välkomnas!

© WWF-Peru / Enrique Castro-mendivil

Postal address
Karolinska Institutet
171 77 Stockholm
SWEDEN

Visiting address
Tomtebodavägen 18A
Stockholm

Telephone
+46-8-524 80 000, switch

E-Mail
marie.chenik@ki.se
Web
[ki.se](https://www.ki.se)

Org. number 202100 2973

Vecka 22

Pressmeddelande 26 maj. [Regeringen inrättar insynsråd på SBU - Regeringen.se](#)

Gemensamt uttalande från Smer och det europeiska etikrådet European Group on Ethics in Science and New Technologies (EGE). [Joint statement following the meeting between the EGE and Smer in Stockholm on May 24 2023](#)

Jonathan Ilicki. [»Det finns många elefanter i sjukvården, i synnerhet när det gäller AI« \(lakartidningen.se\)](#)

Ny SNS-rapport: [Digitaliseringen av svensk vård och omsorg - SNS](#)

Malin Ragnegård. [Kommunal: Svensk välfärd står inför ett vägskäl | SvD Debatt](#)

"Rättsstaten måste gälla även inom sjukvården" skriver Pernilla Becker, Nätverket spinal muskelatrofi. [När sjuka människor nekas tillgång till medicin är knappast patientens behov vägledande - Altinget - Allt om politik: altinget.se](#)

Politiker från Västerbotten samt patientföreningen mot Skellefte sjukhus, Famy: ["Vi har förslag för strategin för sällsynta sjukdomar" - Dagens Medicin](#)

Regeringen backar inte. [Går vidare med plikt om att anmäla papperslösa | SvD](#)

Representanter för 40 organisationer skriver: ["Dra tillbaka förslagen om vården i Tidöavtalet" - Dagens Samhälle \(dagenssamhalle.se\)](#)

Skåne. Bestämt nej till att papperslösa patienter anges till polisen eller Migrationsverket. [Skåniskt borgerligt motstånd mot Tidö-punkt om att ange patienter \(lakartidningen.se\)](#)

Medicinska åldersbedömningar i asylärenden. Ny forskning från Malmö Universitet och Karolinska Institutet. Klingberg G et al. 2023. [How old are you? A systematic review investigating the relationship between age and mandibular third molar maturity | PLOS ONE](#)

Förvaltningsrätten i Stockholm meddelar i en dom att dödshjälpsläkarens legitimation även i fortsättningen ska vara återkallad. [Staffan Bergström får inte legitimationen åter - Dagens Medicin](#)
[Staffan Bergström kommer att överklaga beslut om legitimation \(lakartidningen.se\)](#)

Svea hovrätt. [Åklagaren yrkar på fyra års fängelse för Paolo Macchiarini \(lakartidningen.se\)](#)

Per Snaprud. [Gärna tillit, men först hårda frågor om djurförsök | Forskning & Framsteg \(fof.se\)](#)

Tillstånd att bedriva forskning på akut sjuka medvetslösa personer utan att ha inhämtat samtycke. [Önep kör över sina egna jurister i beslut om forskning på medvetslösa \(lakartidningen.se\)](#)

Mats Reimer. [Frågor om könsdysfori hos barn besvaras bara av mer forskning \(lakartidningen.se\)](#)

Anders Sundell. Vetenskap är en process, inte en sanning. [Det är fel att lita på vetenskapen - Svenska Dagbladet \(svd.se\)](#)

Nämnden för prövning av oredlighet i forskning drar slutsatsen att den måste bli ännu tydligare i sina motiveringar. [Npof: Friande i oredlighetsärende påverkar inte våra bedömningar \(lakartidningen.se\)](#)

Meghan C. Halley et al. (2023). *Rare Disease, Advocacy and Justice: Intersecting Disparities in Research and Clinical Care*. The American Journal of Bioethics. <https://doi.org/10.1080/15265161.2023.2207500>

Elon Musk's brain-chip firm says it has received approval from the US Food and Drugs Administration (FDA) to conduct its first tests on humans. [Neuralink: Elon Musk's brain chip firm wins US approval for human study - BBC News](#)

1 juni. Lansering av boken *En värdig död*. Ett samarrangemang mellan Respekt, Veritas förlag och Katolskt Forum. **Se flyer**

15 juni. [Välkommen till webinarium om Vägledningen organdonation - Socialstyrelsen](#)

Vecka 21

New Review(18 May).The care and treatment of children who are critically ill often involves complexity and uncertainty, and disagreements can arise between parents and healthcare staff about the best course of action. [Literature review on disagreements in the care of critically ill children now available - The Nuffield Council on Bioethics \(nuffieldbioethics.org\)](#)

Pressmeddelanden 17 maj: 1- [Regeringen ger Socialstyrelsen i uppdrag att uppdatera demensstrategin - Regeringen.se](#)
2- [Etikprövningslagen ska ses över - Regeringen.se](#)

Christer Andersson, Bengt Järhult, Johannes Järhult och Christer Petersson. ["En dödsdöms har inletts för jämlik vård efter behov" - Dagens Medicin](#)

"Under tiden det saknas en nationell strategi för sällsynta sjukdomar förtvinar våra muskler och många av oss riskerar att dö i förtid". [Vi som har sällsynta sjukdomar har inte tid att vänta på dig, sjukvårdsministern - Altinget - Allt om politik: altinget.se](#)

Mag- och tarmförbundet. *"Vi vill inte se konkurrens mellan patientgrupper".* ["Dimensionera vården efter det faktiska behovet" - Dagens Medicin](#)

Marek Czajkowski, Louise Olsson. [Intressekonflikter påverkar den medicinska forskningen i alla led \(lakartidningen.se\)](#)

Forskningsmetoder i gränsländan mellan uppsåtlig vilseledning och oavsiktliga misstag, s k tvivelaktig forskningspraxis, är mycket utbredda. [I replikationskrisens spår agerar länder mot utbredda metodbrister \(lakartidningen.se\)](#)

Forskaren Daniel Carelli har försökt att få ut data från regionerna. ["Regionerna tolkar offentlighetsprincipen olika" - Dagens Medicin](#)

Discrimination. [Heidi Crowter to take Down's syndrome case to European Court of Human Rights - BBC News](#)

Kevin J. Jones. [UK birth of 'three-parent baby' came at a high moral cost, Catholic bioethicists warn | Catholic News Agency](#)

James Delaney. *Embryo Loss and Moral Status*. The Journal of Medicine and Philosophy: A Forum for Bioethics and Philosophy of Medicine, Volume 48, Issue 3, June 2023, Pages 252–264. <https://doi.org/10.1093/jmp/jhad010>

Dresser, Rebecca. “ *Cruzan after Dobbs: What Remains of the Constitutional Right to Refuse Treatment?*”. Hastings Center Report 53, no. 2 (2023). <https://doi.org/10.1002/hast.1469>

"Older people are marginalised and perceived as a burden... Nowhere is this more conspicuous than in the context of long-term care." [Person-centred long-term care for older persons: a new Lancet Commission - ScienceDirect](#)

Verbeke K. et al. *Informed Consent and Debriefing When Deceiving Participants: A Systematic Review of Research Ethics Guidelines*. Journal of Empirical Research on Human Research Ethics. 2023. <https://doi.org/10.1177/15562646231173477>

Chris Pepin-Neff. [Anti-Trans Moral Panics Endanger All Young People - Scientific American](#)

Chad M. Teven, Scott B. Grant. 2018. [Plastic Surgery's Contributions to Surgical Ethics | Journal of Ethics | American Medical Association \(ama-assn.org\)](#)

"Storytelling computers will change the course of human history". [Yuval Noah Harari argues that AI has hacked the operating system of human civilisation \(economist.com\)](#)

Philip Goff, Associate Professor of Philosophy, Durham University. [ChatGPT can't think – consciousness is something entirely different to today's AI \(theconversation.com\)](#)

Neil Saunders. Senior Lecturer in Mathematics, University of Greenwich. [Evolution is making us treat AI like a human, and we need to kick the habit \(theconversation.com\)](#)

Vecka 20

Ett nytt barnsjukhus planeras i Ukraina. Jonas F Ludvigsson söker efter fler frivilliga som vill engagera sig i projektet. [Söker frivilliga till nytt barnsjukhus \(lakartidningen.se\)](#)

Solvig Ekblad m.fl. [Hälsolitteracitet bör vara central i flyktningmottagandet \(lakartidningen.se\)](#)

Lars Hansson, Urban Markström och Mikael Sandlund. ["Stora institutioner för psykiskt sjuka ska inte återskapas" - Dagens Medicin](#)

Ett ojämnt, underdimensionerat och underfinansierat vårdssystem för psykisk hälsa. [Psykologer: Katastrofal ojämlikhet vid psykisk ohälsa | SvD Debatt](#)

Svensk förening för äldrepsykiatri och Demensförbundet m.fl. ["Akutmottagningarna måste införa en kognitiv gräddfil" - Dagens Medicin](#)

SBU. [Förstudie avseende alternativa metoder till tvångsåtgärder inom Statens institutionsstyrelse, den psykiatriska tvångsvården och den rättspsykiatriska vården \(sbu.se\)](#) Förstudien publiceras inte, men kan begäras ut med diarienummer SBU 2023/33.

"The doctor who wasn't there". [Kan digital vård vara bra för hälsan? | Nils Hansson | SvD](#)

Kjell Asplund + två andra medlemmar av ÖNEP: [Alltför rigida regler inom etikprövningen, skriver debattörer | SvD Debatt](#)

Systemet måste göras om. [2 000 forskare kritiserar etikprövningen | Forskning & Framsteg \(fof.se\)](#)

Pressmeddelande. [Etikprövningsmyndigheten får i uppdrag att kartlägga ansökningar som berör vissa personuppgifter - Regeringen.se](#) ; Läs mer: [Regeringen vill förbättra etikprövningen | Forskning & Framsteg \(fof.se\)](#)

Delbetänkande. (11 maj). [Statlig forskningsfinansiering, Underlagsrapporter, SOU 2023:19 \(regeringen.se\)](#)

Mänskliga kvarlevor i lärosätets anatomiska samlingar. [Riktlinjer för förvaltning och repatriering av mänskliga kvarlevor i de anatomiska samlingarna | Medarbetare \(ki.se\)](#)

Migration och internationell rörlighet ställer höga krav på att myndigheter fastställer identiteten på personer som kommer till Sverige. [Riksrevisionen granskar fastställande av identitet | Riksrevisionen](#)

Svenska lärosäten måste ha bättre kontroll på vem och vad som släpps över bron. [Tove Lifvendahl: Mats Persson har rätt om säkerhetsfrågorna | Tove Lifvendahl | SvD Ledare](#)

Mark Mercurio, Lynn Gillam. [Ethics at the end of life in the newborn intensive care unit: Conversations and decisions - ScienceDirect](#)

Medically assisted dying in certain limited circumstances. [Portuguese parliament votes to allow limited euthanasia - BBC News](#)

Xavier Symons. [Conscientious Objection and Euthanasia | Blog of the APA \(apaonline.org\)](#)

Klein, E. *What does it mean to call a medical device invasive?* Med Health Care and Philos (2023). <https://doi.org/10.1007/s11019-023-10147-x>

Lyreskog, D.M., Zohny, H., Savulescu, J. et al. *Merging Minds: The Conceptual and Ethical Impacts of Emerging Technologies for Collective Minds*. Neuroethics 16, 12 (2023). <https://doi.org/10.1007/s12152-023-09516-3>

European Parliament. May 11. [EU lawmakers' committees agree tougher draft AI rules | Reuters](#)

Alan Toth. [When it comes to health care, will AI be helpful or harmful? - Scope \(stanford.edu\)](#)

Kellie Owens. [For Ethical Use of AI in Medicine, Don't Overlook Maintenance and Repair - The Hastings Center](#)

Sigal Samuel. [Can AI chatbots like ChatGPT help us make ethical decisions rationally? - Vox](#)

George Musser. [How AI Knows Things No One Told It - Scientific American](#)

Ny forskning. Amina Guenna Holmgren. [Ethical and clinical aspects of restraint in neurosurgical care \(ki.se\)](#) 24 maj. ZOOM.

[Seminarium inför disputation: Amina Guenna Holmgren | Karolinska Institutet Nyheter \(ki.se\)](#) 2 juni. Kl.9.00. Disputation. Karolinska Universitetssjukhuset. Sune Bergströms

Vecka 19

"Det har blivit mitt kall att övertyga ansvariga i sjukvården om hur viktigt det här är" säger Gunilla Löf. [Hon brinner för barns rätt till förberedelse och information | Vårdfokus \(vardfokus.se\)](#)

Jessica Nihlén Fahlquist. *Taking Risks to Protect Others—Pediatric Vaccination and Moral Responsibility*. Public Health Ethics. 2023. <https://doi.org/10.1093/phe/phad005>

Förslaget om att ge regionerna ansvaret för tvångsvård av vuxna med missbruk riskerar att förvärra situationen. [Behandlingspedagoger: Tvångsvårdsreform kan slå mot missbrukare | SvD Debatt](#)

Bristen på barnmorskor gör sommarrekryteringen svår för Halland. [Halland vill begränsa vården för gravida från andra regioner \(dagensmedicin.se\)](#)

Nio patienter i Region Skåne har fått sina personuppgifter och hjärnröntgenbilder utlagda på nätet efter en teknisk miss. [Hjärnröntgenbilder utlagda på nätet – Region Skåne ser över säkerheten \(lakartidningen.se\)](#)

Svensk sjukvård befinner sig för närvarande i en djup kris. [Jon Johansson: Vi måste förhindra en kollaps för sjukvården | SvD Debatt](#)

David Ebbevi ST-läkare i pediatrik, Astrid Lindgrens barnsjukhus. [Debatten om Chat GPT missar teknikens systemskakande effekter \(lakartidningen.se\)](#)

Lars Ilshammar. *2023 räcker det plötsligt att säga AI för att skrämman upp en hel befolkning.* [Säg AI – det räcker | Dagens Arena](#)

Vi har aldrig tidigare varit i närheten av att skapa ett väsen som är smartare än människan. [Andrev Walden: Varför bordar ni ett flygplan med 10 procents risk att störta? - DN.SE](#)

I en ny studie översätter forskare hjärnaktivitet till ord – med hjälp av AI, magnetkameror och podcasts. [Forskare översätter hjärnaktivitet till ord | Forskning & Framsteg \(fof.se\)](#)

Sten Widmalm. [Etikprövningen tycks handla om kontroll - Svenska Dagbladet \(svd.se\)](#)

Replik. Etikprövning. [Missuppfattning om Etikprövningsmyndighetens beslut, skriver Johan Modin | SvD Debatt](#)

Håkan Boström. [Etikprövningsmyndigheten kväver långsamt svensk forskning | GP](#)

Kontroll som självändamål. [Etikprövning tycks handla om kontroll, skriver Sten Widmalm | SvD Debatt](#)

Yttrandefrihet. [Landet där det börjar bli klokt att hålla tyst | Mattias Svensson | SvD Ledare](#)

Måns Svensson. [Smutskastningen skrämmer forskare från att delta i debatten | GP](#)

Den akademiska friheten också gäller styrelserna. [Lunds rektor: Mats Persson verkar inte förstå – Universitetslärares \(universitetslararen.se\)](#)

Om den halverade tidsförordningstiden. Bo Rothstein. ["Civilkurage krävs för att stoppa politisk klåfingrighet" - DN.SE](#)

Rapport efter ett rundabordssamtal på temat hälsodata. [Sekundäranvändning av hälsodata i forskningsvärlden – en juridisk snårskog - Svenska Läkaresällskapet \(sls.se\)](#)

Webbinarium. Inspelning från 3 maj. *Etisk stress; utlösande och skyddande faktorer*. [SLS Webbinarserie om vårdplatsbristen - Del 2 - YouTube](#)

16 maj. [Frukostseminarium: Hur kan vi arbeta tillsammans för att förebygga suicid bland barn och unga? - Socialstyrelsen](#)

31 maj. [Personcentrerad vård och omsorg vid komplex psykiatrisk problematik - Socialstyrelsen](#)

29 maj. [Ethics seminar: ChatGPT and other generative AI - ethical considerations for KI | Karolinska Institutet Nyheter](#)

June 27. Ethics Symposium on Futility in Psychiatry. Basel and online. The symposium will be held in German. **See flyer.**

Vecka 18

Therese Djärv, Eva Piscator. [Att avstå hjärt-lungräddning – svartvitt beslut i en gråzon \(lakartidningen.se\)](#)

Att straffa dem som ännu inte lärt sig svenska med en avgift, och därmed utsätta både patienter och medarbetare för risker, är helt fel väg att gå. ["Lag reglerar att personal och patient blir förstådda" - Dagens Medicin](#)

Intervju med DN. [Jimmie Åkesson: Inga undantag från informationsplikten - Altinget: Vård och Hälsa](#)

Karin Schulz, generalsekreterare för Mind: "Vi vill uppmärksamma ett antal nya insikter för att säkerställa att den nya strategin kommer att leda till färre självmord". [Själv mord sker ofta helt utan förvarning \(expressen.se\)](#)

Etikprövningsmyndighetens hantering av vårt ärende är en varningssignal. [Statsvetare: Etikprövningsmyndigheten försämrar forskningen | SvD Debatt](#)

Pressmeddelande. [Nya styrelser för 30 universitet och högskolor - Regeringen.se](#)

Vad som är samhällsnyttigt varierar med den politiska agendan, så hur går kravet på samhällsnytta att förena med akademisk frihet? [Kan forskningen vara både fri och samhällsnyttig? - Tidningen Curie](#)

Om du måste välja mellan att rädda ett barn idag eller att rädda en miljon barn om tusen år, vad skulle du göra då? [Därför sätter longtermisterna framtiden före nuet | Forskning & Framsteg \(fof.se\)](#)

Frankrike. [La réflexion éthique en établissement : retrouver du sens - ASH | Actualités sociales hebdomadaires](#)

Julie A. Hofheimer et al. *Risk Factors for Postpartum Depression and Severe Distress among Mothers of Very Preterm Infants at NICU Discharge*. [Thieme E-Journals - American Journal of Perinatology / Full Text \(thieme-connect.de\)](#)

Renée D. Boss. [Palliative care for NICU survivors with chronic critical illness - ScienceDirect](#)

New report proposing a practical ethical framework to support researchers working with older people and the diverse experiences of ageing. [The future of ageing - The Nuffield Council on Bioethics \(nuffieldbioethics.org\)](#)

Ina Jaffe (US Reporter covering aging). [Can A Person With Dementia Consent To Sex? : Shots - Health News : NPR](#) (*NPR is an independent, nonprofit media organization that was founded on a mission to create a more informed public*).

Jeremy Howick. [Medical students lose their empathy – here's what can be done about it \(theconversation.com\)](#)

Researchers should maintain conceptual clarity to improve science, enhance understanding and ensure productive ethical discussion. [Science, science communication and language - The Ethics Blog \(uu.se\)](#)

Overall, we all want authors to think harder and more carefully about these issues. [Why Nature is updating its advice to authors on reporting race or ethnicity](#)

Ashby, M.A. "The Danger of Words": Language Games in Bioethics. *Bioethical Inquiry* 20, 1–5 (2023). <https://doi.org/10.1007/s11673-023-10248-5>

September 5, 12, 19 and 26. *Surgical Ethics*. 4 Virtual Sessions: [Harvard Surgical Ethics Conference | Bioethics](#)

Call for Papers "*Teaching the Ethics of Artificial Intelligence*." [Teaching AI Ethics GD Special Issue CFP rev1.pdf \(memberclicks.net\)](#)
Flyer

12 Mai. Seminar. Online. [Tips and tricks for running survey-based research in Academic Integrity - Centre for Research Ethics & Bioethics \(CRB\) - Uppsala University, Sweden \(uu.se\)](#)